

Anul pastoral la romani

Descriere imagine:

Pregătirea ovinelor pentru perioada de stabulație

În vechea tradiție populară românească, în ziua de Sfântul Gheorghe (23 aprilie) era celebrat un zeu al vegetației, protector al cailor, vitelor cu lapte și holdelor semănate.

Sfântul din calendarul popular, numit Sângiorz în Transilvania și Banat și Sfântul Gheorghe în Moldova, Muntenia și Oltenia împarte anul pastoral împreună cu Sâmedru (26 octombrie), în două anotimpuri simetrice: vara pastorală (între Sângiorz și Sâmedru), având ca mijloc al timpului data de 20 iulie (Sântilie) și iarna pastorală (între Sâmedru și Sângiorz) cu mijloc la 16 ianuarie (Sânpetru de iarna).

Ei poartă la brâu cheile anului, cu care Sângiorz închide iarna și deschide vara, iar Sâmedru închide vara și deschide iarna. De Sângiorz se celebrează și Sâmbra oilor, Ruptul Sterpelor sau Masurisul Oilor, sărbătoare care reprezintă primul muls al turmelor de oi, urmată de o frumoasă petrecere câmpenească la începutul sezonului pastoral (varatul).

În această zi au loc acte rituale menite să apere stâna și ciobanii de forțele malefice pe timpul verii: apărinderea Focului Viu, afumarea ciobanilor și oilor, alungarea prin strigate și zgomote a vrajitoarelor care fură sporul laptelui, purificarea prin stropirea cu apă sfântă, scaldatul ritual în apă curată a râurilor, sacrificarea mielului etc.

?Sâmedru? se numește popular ziua sărbătorii creștine a Sfântului Dimitrie, Izvorătorul de Mir. Sărbătoare cunoscută mai ales în mediile pastorale, Sâmedru este prefăcută de ajun, când se aprind focurile rituale, și de Mosii de Sâmedru, pomeniti în sămbăta de dinaintea sărbătorii, la care se aduc ofrande pentru cei morți.

De această zi se leagă o serie de acte rituale (de purificare, de fertilitate), de practici de pomenire și de

îmbunare a sufletelor celor morti care paraseau, la aceasta data mormintele, de pronosticuri pentru iarna care urmeaza, de activitati social-economice (ziua când se încheiau vechile înțelegeri cu ciobanii).

Sâmedru se mai numeste si Ziua Soroacelor, pentru ca în aceasta zi se rezolvau si se lichidau toate socotelile, chiriile, împrumuturile, slujbele sezoniere si alte înțelegeri încheiate cu sase luni în urma, la Sânziene.

De Sâmedru este ultima zi în care se mai poate pune usturoi în pamânt. În caz contrar, recolta de anul urmat or va fi slaba. Tot acum se tunde coama cailor tineri, pentru a le creste parul frumos. Cum este ziua de Sâmedru, asa va fi toata iarna. Daca e frig, iarna va fi bogata în zapada, buna pentru recolte. Daca e cald, toamna va fi una lunga si frumoasa.

Articol publicat în revista Ferma nr. 1(45)/2007

Nicoleta Dragomir